

1843-05-12

Bøgh, Nicolaj Seidelin

Af Topsøe-Jensen

Fra Dansk biografisk Lexicon, 1.udgave 1887-1905

Bøgh, Nicolai Seidelin, 1843-1905, Forfatter. F. 12. Maj 1843 i Skamstrup, d. 13. Okt. 1905 paa Frbg., begr. sst. Broder til Frederik B. (d. 1882, s. d.). Gift 2. Juni 1876 paa Frbg. med Anna Regitze Theodora Henriette Lundgren, f. 5. Sept. 1853 i Malmø, d. 12. Marts 1928 i Kbh., D. af Urmager Georg Tycho L. (1805-75) og Frederikke Lose (1812-62).

Som ganske ung var B. i ti Aar i Huset hos Præsten N. G. Blædel, fik en noget uregelmæssig Undervisning og blev først 1866 Student fra Borgerdydskolen i Kbh., n. A. cand. phil. Han begyndte at studere Teologi, men gennemførte ikke Studiet. I Foraaret 1873 ledsagede han H. C. Andersen paa dennes sidste Udenlandsrejse. Et halvt Aar tidligere - 1. Okt. 1872 - var han blevet ansat som Lærer ved Søetatens Underofficerskole med Dansk som Hovedfag, en Post, han bestred til sin Død. Han var en ypperlig Pædagog, elsket af sine Elever, som hædrede ham ved at gøre ham til Æresmedlem af Underofficersforeningen »Ørnen«. - B. skrev i sin Studentertid sammen med William Bloch et Par muntre Studenterkomedier (»Hr. Volmer i Sorø«, »En fix Idé«, »Kanarie-fuglen«) og Lystspillet »Hvide Roser« (1872, Det kgl. Teater). 1866 havde han offentliggjort sine første Digte (bl. a. i Robert Watts »Figaro«); sin Lyrik samlede han i »Digte« (1875), »De Nygiftes Sange« (1880), »Minder og Melodier« (1890) - ubetydelig, lidt dilettantisk Epigonpoesi. Men allerede 1868 havde han med en Afhandling i Aftenlæsning « om »Kamma Rahbek og hendes nærmeste Omgivelser« fundet sit specielle Omraade: Guldalder-Personalhistorien. Hans første større Monografi skildrer »Signe Læssøe« (1877); »Fra Oehlenschlægers Kreds« (1881) tegner tre Kvindeportrætter: Maria Heger, Sophie Ørsted og Christiane Oehlenschlåger; Kunstnerparret Jerichau, hvis Bekendtskab B. havde gjort hos Blædels, er biograferet i »Erindringer af og om Jens Adolf Jerichau« (1884) og »Elisabeth Jerichau Baumann« (1886). Efter store Forarbejder kom 1893-1901 Hovedværket »Christian Winther« (tre Bind); samtidig hermed er en større Levnedsskildring af Fritz Jurgensen (1897). B., der var uhyre flittig, efterlod sig ved sin Død flere Arbejder i Manuskript; heraf er Bøgerne om Kaalund (1906) og Fru Sødring (1910) senere udgivet. Til Tidsskrifter har B. skrevet talrige biografiske Essays (om Ægteparret Rosing, Johs. Ewald, Weyse, Peter Foersom, det heibergske Hjem, H. C. Andersen m. m.); han har endvidere sammen med C. St. A. Bille med Smag og Takt besørget Udgivelsen af Andersens Korrespondance (1877-78) og var Medarbejder ved »Dansk biografisk Leksikon«. — B.s Hovedinteresse var selve Levnedsskildringen; en æstetisk Vurdering indlod han sig ikke paa, en almindelig psykologisk Karakteristik var heller ikke hans Sag. Hans større Bøger er næsten alle Samlinger af Breve og Aktstykker i en biografisk Ramme, Materialer til Biografier snarere end udførte Værker. Deres Betydning ligger i deres Rigdom paa værdifuldt Stof; i den Retning er Winther-Bogen med dens omhyggelige Indsamling af baade skriftlige Kilder og mundtlig Tradition et ret enestaaende Værk; men dette Stof meddeles i Reglen uforarbejdet, uden kritisk Prøvelse. Nogen fremragende Skribent var B. ikke; den Livfuldhed, som prægede hans Fremtræden, giver hans Skrifter ingen Forestilling om. - Papirer i Bakkehusmuseet. — Tit. Professor 1890. — R. 1897. — Tegning og Relief i Bakkehusmuseet. Træsnit efter Fotografi 1886.

E. v. d. Recke i Ill. Tid. 22. Okt. 1905. Regitze Barner: Minder, II, 1911, s. 113-16.

Fra Wikipedia

Nicolaj Seidelin Bøgh (12. maj 1843 i Skamstrup Præstegård - 13. oktober 1905 på Frederiksberg) var en personalhistorisk forfatter og digter samt lærer ved Flådens Skoler fra 1871.

Han var søn af sognepræst til Skamstrup og Frydendal (senere sognepræst i Gamtofte og provst i Båg Herred) Nicolaj Seidelin Bøgh (1805-1880) og Charlotte Bøgh, f. Dons (1816-1888), datter af forfatteren Poul Dons. Han var bror til Frederik Bøgh og til godsinspektør Otto Bøgh. 1876 blev han gift med (Anna Regitze) Theodora Lundgren (1853-1928), datter af urmager i Malmø Göran Tycho Lundgren og hustru Frederikke, f. Lose.

Nicolaj Bøgh fik sin skolegang i København fra 1861, hvor han boede hos sin onkel, sognepræst ved Garnisonskirken Nicolai Gottlieb Blædel og her stiftede bekendtskab med mange store personligheder i det københavnske kulturliv. Han blev student 1866 fra Borgerdydskolen i København. Herefter begyndte han at læse teologi, men skiftede hurtigt til litteratur.

Bøgh fik sin litterære debut 1872 (med skuespillet De Hvide Roser, som han skrev sammen med William Bloch). Han var forfatter til en række digtsamlinger (særligt Digte, 1875 og De Nygiftes Sange, 1880) og til talrige større og mindre biografier over navnlig danske forfattere og kunstnere fra 1800-tallet, bl.a. kunstnerægteparret Elisabeth og Jens Adolf Jerichau, som han havde lært at kende i N.G. Blædels præstegård i Bredgade. Hovedværket er Christian Winther, et Livsbillede I-III 1893-1901. Som påskønnelse af hans forfatterskab blev Bøgh udnævnt til titulær professor 1890.

Han kom sidst i 1860'erne i forbindelse med H.C. Andersen, som allerede kendte hans bror Frederik. Andersen satte stor pris på Nicolaj Bøgh, som ledsagede den aldrende forfatter på dennes sidste udlandsrejse til Schweiz og Italien 1873. Bøgh nedskrev ved denne og andre lejligheder adskillige små erindringsstumper, som H.C. Andersen fortalte ham, specielt vedrørende hans barndom og ungdom.

Nicolaj Bøgh udgav sammen med C.St.A. Bille efter Andersens testamentariske bestemmelse Breve til H.C. Andersen 1877 og Breve fra H.C. Andersen 1878 I-II.

Han er begravet på Frederiksberg ældre kirkegård.

Nikolaj Bøgh: Velkommen til en lykkelig rejse. På rejse med H.C. Andersen 1873, 1998

Biografi i Dansk biografisk Lexicon, 1.udgave 1887-1905